

KMUI 38

BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA

MATRİSLER VE VEKTÖRLER, MATRİS VE DİZİ İŞLEMLERİ, LİNEER
CEBİR

kaynaklar

- 1.Pratap, R. “Getting Started with MATLAB: A Quick Introduction for Scientists and Engineers”Oxford University Press, 2010.
- 2.Hunt, B.R., Lipsman, L.R. and Rosemberg J. M. “A guide to MATLAB for Beginners and ExperiencedUsers"Cambridge University Press, 2001.
- 3.Kubat, C. “MATLAB Yapay Zeka ve Mühendislik Uygulamaları” İkinci Baskı, Pusula Yayıncılık, 2014McGraw Hill, International Edition 2012.

- **Matris cebiri**

- Skaler çarpım
- Matrix toplama
- Matrix çıkarma
- Vektör toplama
- Vektör çıkarma
- Matrix çarpımı

Skaler çarpım

$$2 \cdot \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 6 \\ 10 & 12 \\ 2 & -2 \end{bmatrix}$$

Matrix toplama

$$\begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 0 & 3 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 5 \\ 5 & 9 \\ 3 & -3 \end{bmatrix}$$

!!! Matris boyutları eşit olmalıdır

Matrix çıkarma

$$\begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 6 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 0 & 3 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 5 & 3 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}$$

**!!! Matris boyutları eşit
olmalıdır.**

Vektör toplama

$$\begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix}$$

!!! Vektör boyutları eşit olmalıdır.

Vektör çarpımı

Ybir satır vektörü bir sütun vektörüyle çarpılabilir. İki vektörün ilgili elemanları çarpıldıktan sonra sonuçlar toplanır.

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 3 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 2 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix} = 2 + (-4) + 0 = 2$$

!!! Satır vektörünün eleman sayısı sütun vektörünün eleman sayısına eşit olmalıdır.

Matrix çarpımı

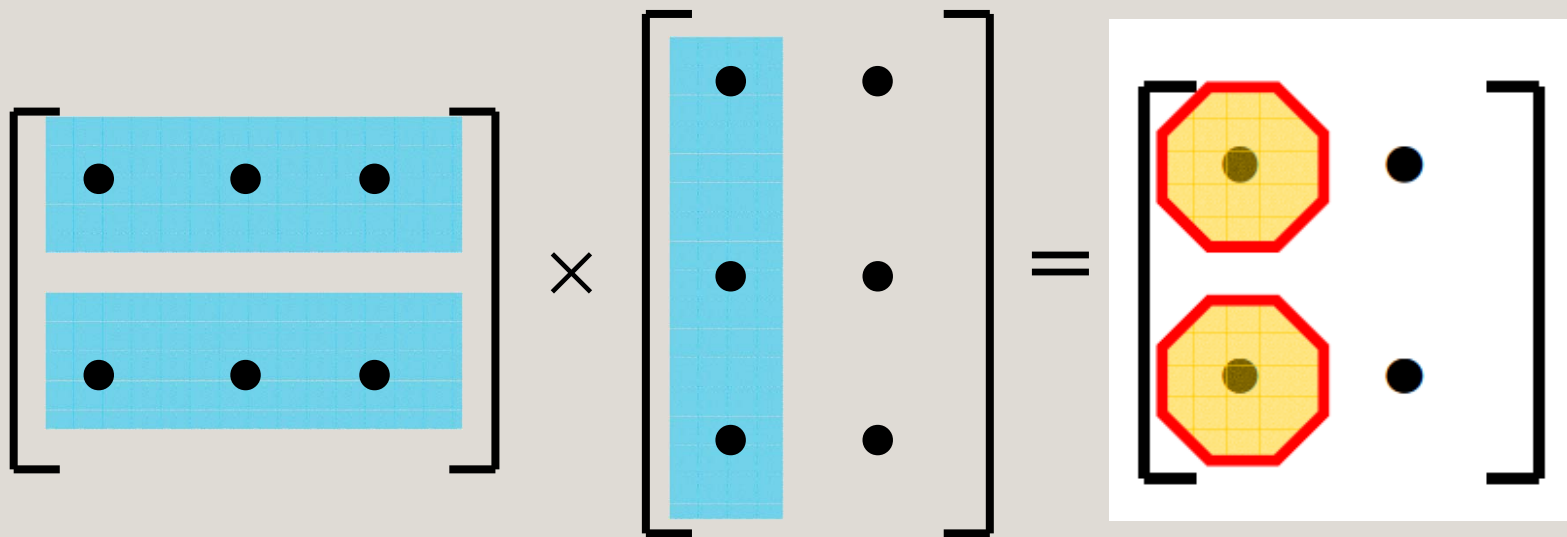
A   **k x m**   boyutlu

B   **m x n**   boyutlu
matrisler
olsun

$$\mathbf{A}_{KM} \times \mathbf{B}_{MN} = \mathbf{C}_{KN}$$

Matrix çarpımı (2)

Determinant ve ters alma

- Minör
- Cofaktör
- Determinant
- Ters

Matrisin tersinin bulunması

Sadece kare matrislerin tersi olur. $\mathbf{A}$ matrisinin tersini bulmak için $|\mathbf{A}|$ bulunmalıdır.

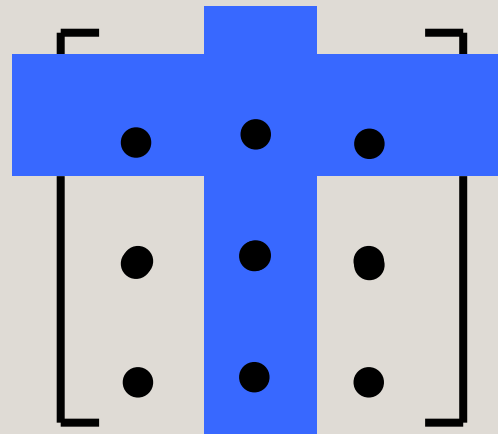
Ayrıca $\mathbf{A}$ 'nın kofaktör elemanları.

$\mathbf{A}$ 'nın minörleri bulunmalıdır

Matrisin minörü

Minor($\mathbf{a}_{12}$) =

A_{ij} elemanının kofaktörü

$$\text{Kofaktör } (\mathbf{a}_{ij}) = \mathbf{C}_{ij} = (-1)^{i+j} |\text{minor}(\mathbf{a}_{ij})|$$

Finding the inverse of A

A' n1n tersi:

$$\mathbf{A}^{-1} = \mathbf{1}/|\mathbf{A}| \mathbf{C}^T$$

Matrisin determinanti

$$\det \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix}$$
$$= a_{11}a_{22} - a_{21}a_{12}$$

$$\det \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} =$$

$$a_{11} \begin{vmatrix} a_{22} & a_{23} \\ a_{32} & a_{33} \end{vmatrix} - a_{12} \begin{vmatrix} a_{21} & a_{23} \\ a_{31} & a_{33} \end{vmatrix} + a_{13} \begin{vmatrix} a_{21} & a_{22} \\ a_{31} & a_{32} \end{vmatrix}$$

Örnek

$$3x_1 - x_2 + x_3 = 2$$

$$2x_1 + x_2 = 1$$

$$x_1 + 2x_2 - x_3 = 3$$

$$\begin{bmatrix} 3 & -1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

Örnek_devam

$$X = A^{-1}B = \begin{bmatrix} 0.5 & -0.5 & 0.5 \\ -1.0 & 2.0 & -1.0 \\ -1.5 & 3.5 & -2.5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 \\ -3 \\ 7 \end{bmatrix}$$

$$x_1 = 2,$$

$$x_2 = -3,$$

$$x_3 = -7$$